

Strandwacht Katwijk – Noordwijk

Joop Verkuil

In oktober 1977 namen onder leiding van Willem Prud'homme van Reine een aantal Leidse biologiestudenten het initiatief om een jaar lang elk weekend van Katwijk naar Noordwijk langs het strand te lopen en op te schrijven wat er aangespoeld was. Aan het eind van het jaar was de hoeveelheid verzamelde informatie zo groot en kwamen er na een eerste analyse zoveel leuke zaken uit, dat besloten werd deze strandwacht voort te zetten. Dat heeft als gevolg dat we in oktober van dit jaar het 30-jarig bestaan gaan vieren.

Heel veel analyses van alle waarnemingen zijn uitgevoerd door de Stichting Anemoon.

Wat maakt het lopen van een strandwacht zo leuk dat je het al 30 jaar volhoudt?

Je loopt altijd met z'n tweeën. Dat betekent dat je moeilijk een strandwacht kan overslaan als het bijvoorbeeld slecht weer is. Zo kan ik mij herinneren dat ik afgesproken had met Gert Slager en toen ik mijn auto op het parkeerterrein bij de monding van de Rijn in Katwijk verliet bijna van de sokken werd geblazen door een enorme windvlaag. Met veel moeite kwam ik op het strand en zag Gert in een grote zandstorm staan. Het bleek een kleine tornado te zijn en Gert werd geheel gezandstraald.

Je loopt de strandwacht dus ook onder omstandigheden waarvoor je eigenlijk liever niet de deur uitgaat. Alleen als het te gevaarlijk wordt dan loop je die dag niet (natuurlijk in overleg met je medeloper) maar ga je indien mogelijk de dag erna.

Soms kan een strandwacht heel spannend zijn. In de periode dat de Amerikaanse zwaardschede (*Ensis americanus*) aan zijn opmars langs de Nederlandse stranden bezig was, werd het een "wedstrijdje" tussen de verschillende weekenders wie de eerste zag.

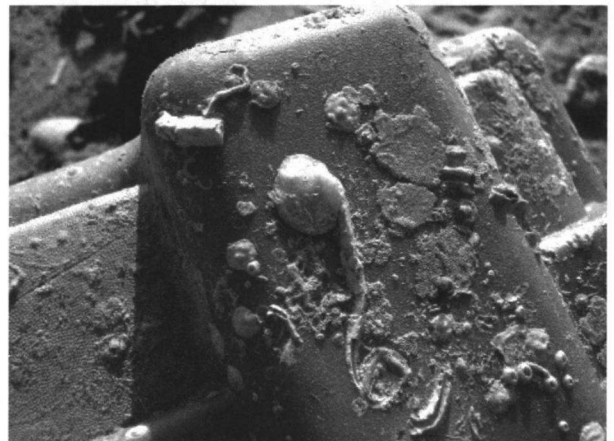
Heel leuk is het volgen van invasies. Het Zaagje (*Donax vittatus*) was jaren afwezig voor de kust bij Katwijk en in 2006 waren er ineens zeer grote aantallen levende exemplaren aangespoeld.

Doublet van het zaagje, *Donax vittatus*.

Dit heeft enkele maanden geduurd en nog steeds vind je nu zeer regelmatig nog losse kleppen. Datzelfde geldt ook voor de Gewone otterschelp (*Lutraria lutraria*). Heel veel levende dieren in 2006 en nu nog steeds worden er doubletten gevonden. Zie voorplaat.

Niet alleen voor de kust levende schelpen worden tijdens een strandwacht waargenomen. Ook is het altijd spannend als je een oude aangespoelde plastic krat ziet en wat daarop groeit. Naast de Schilferige dekschelp (*Pododesmus squamula*) zie je vooral mosdiertjes en kokerwormen. Ook zaten op deze krat een aantal muiltjes (*Crepidula fornicata*).

Schilferige dekschelp, *Pododesmus squamula*, op plastic krat.

De meest spectaculaire vondst van de strandwacht is gedaan door Peter Glas en Hans Adema op 2 augustus 1987. Zij vonden een glazen drijver die waarschijnlijk aan een gezonken visnet heeft vastgezet en later is losgeraakt en aan onze kust is aangespoeld. Hierop zaten zowel diepwatersoorten als *Pycondonte cochlear* (een oestertje) en het koraal *Thalamophyllia gasti*, als soorten die aanhechten aan objecten die aan het oppervlakte drijven zoals de eendenmossels *Lepas anatifera* en *Lepas anserifera*. Voor het volledige verslag zie het artikel van Hans Adema in Zeepaard jaargang 47 nummer 6.

Tot slot is de uitwatering van de Rijn bij Katwijk elke keer anders. Tegenwoordig is zij regelmatig dichtgeslibd. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de zandsuppleties die Rijkswaterstaat voor de kust van Katwijk uitvoert. Maar het is leuk om ineens te voet de Rijn over te kunnen steken.

De huidige strandwacht is op zoek naar nieuwe leden. Voor aanmelding en voor nadere informatie kunt u bij mij terecht (zie onderstaand adres).

Adres van de auteur:
Utrechtse Jaagpad 14a
2313 KX Leiden

e-mail: marion.en.joop.verkuil@hccnet.nl